

۲. توجه دانش‌آموزان را جلب کنید

جلب توجه دانش‌آموزان در هر درس اهمیت بسیار دارد. این کار با استفاده از سبک‌های متفاوت تدریس و بهره‌گیری از منابع میسر می‌شود. اگر برای تدریس همه درس‌ها شیوه‌ای واحد به کار بگیریم، دانش‌آموزان به‌زودی کسل خواهند شد و انگیزه خود را از دست خواهند داد. بنابراین، استفاده از راه‌ها و روش‌های فعال یادگیری، دانش‌آموزان بیشتری را درگیر و متوجه موضوع یادگیری می‌کند.

۳. دانش‌آموزان را در فعالیت‌های یادگیری مشارکت دهید

این کار با گوناگون کردن فعالیت‌ها امکان‌پذیر است. کاربرد روش‌های متفاوت از این واقعیت ناشی می‌شود که شیوه‌های یادگیری دانش‌آموزان با هم فرق دارد و هر کدام نسبت به انجام وظایف گوناگون، رویه‌ای خاص دارد. بنابراین، سرعت یادگیری نیز باید در حالت انجام وظایف کوچک و بزرگ متفاوت باشد.

۴. دلیلی ندارد از همه آنچه در بسته آموزشی موجود است استفاده شود.

وقتی از فناوری اطلاعات استفاده می‌کنید یا دانش‌آموزان به‌واسطه آن مطالبی را می‌آموزند، گزینش اطلاعات ناشی از آن به موضوع جلسه تدریس ارتباط می‌یابد. موارد استفاده‌تان را مشخص کنید.

۵. پیشاپیش سازمان و ساختار کلاس درس را بشناسید

ابتدا از خود بپرسید: برای

درباره فرایند یاددهی - یادگیری

اشاره

برای اینکه فردی از موقعیت موجود به موقعیت مطلوب برسد، وقوع یادگیری الزامی است. در ضمن اگر نتوان یادگیری را مشاهده کرد و آن را سنجید، آموزش با دشواری روبه‌رو خواهد شد. برخی از معلمان درباره تعریفی از یادگیری که دربرگیرنده‌ی واژه رفتار است، نظر مثبتی ندارند. آنان واژه رفتار را محدودکننده و ماشینی می‌دانند و آن را به مکتب رفتارگرایی نسبت می‌دهند. رفتارگرایان بر این باورند که یادگیری تغییر در رفتار است و ترجیح می‌دهند بگویند که یادگیری نتیجه تغییر رفتار است. در این مقاله، درباره یاددهی - یادگیری و عوامل مؤثر بر آن اطلاعاتی ارائه می‌شود.

کلیدواژه‌ها: فرایند یاددهی - یادگیری، روش تدریس، فنون تدریس، کلاس درس

هورن^۱ (۱۳۷۹) معتقد است، استفاده از رویکردها و مواد گوناگون به جلب علاقه دانش‌آموزان به پیشرفت یادگیری کمک می‌کند. لذا توجه به چند نکته اساسی زیر می‌تواند مفید واقع شود:

۱. زمینه‌های تجربه فردی دانش‌آموزان را فراهم کنید

درس را از جایی شروع کنیم که دانش‌آموزان در آن ایستاده‌اند.

(موضوع دانسته‌های آنان) یعنی از نقطه‌ای که دانش‌آموزان می‌دانند و قبلاً آن را تجربه کرده‌اند. از آموخته‌های آشنا و قبلی برای گسترش اطلاعات آنان استفاده کنیم. این کار دانش‌آموزان را ترغیب می‌کند شناخت بهتری از موضوع پیدا کنند، با آن احساس همدلی داشته باشند، و موضوع جدید را به آسانی بفهمند.

تحقق هدف‌های درس، کدام نوع سازمان‌دهی مفیدتر است: «کار فردی، کار دونفری، کار با گروه‌های کوچک یا به‌کارگیری همه کلاس». ساختار کلاس را بر مبنای پاسخ به این سؤال مشخص کنید.

۶. در کلاس درس فضای کاری مناسب به‌وجود آورید

این نکته به آن مفهوم نیست که محیط کاری خشک و آرامی به‌وجود آورید. کارگروهی دقیقاً مولد و پرتحرک است؛ به‌ویژه اگر دانش‌آموزان در آن شرکت فعال داشته باشند. سروصداهای سازنده در کلاس درس، غالباً از سکوت اجباری پربارتر است.

۷. به تمرین‌های عملی بیندیشید

یادگیری بسیاری از موضوع‌های درسی مستلزم کار عملی است، زیرا ارزش یادگیری از طریق عمل ثابت شده است. در درس‌هایی که دانش‌آموزان فعالیت‌های عملی کمتری انجام می‌دهند، حداقل یادگیری صورت می‌گیرد. بنابراین، تا می‌توانید برای افراد و گروه‌های دونفری یا بیشتر فعالیت‌های عملی پیش‌بینی کنید. از این راه، به جلب توجه و انگیزه دانش‌آموزان برای پیشرفت کمک کرده‌اید.

۸. هر وقت لازم باشد، اجازه دهید دانش‌آموزان به‌طور فردی کار کنند

گاهی باید بخشی از فضای مدرسه را که دنج و آرام است به برخی فعالیت‌های دانش‌آموزان اختصاص داد. زیرا آن‌ها به فضایی نیاز دارند که در آنجا تمرکز حواس داشته باشند.

۹. تمام دانش‌آموزان را به‌طور کامل در فعالیت‌ها شرکت دهید

شرکت نکردن کامل دانش‌آموزان در فعالیت‌های یاددهی - یادگیری به معنای آن است که آن‌ها درگیر یادگیری نشده‌اند. مطمئن شوید که فعالیت‌ها با سن و توانایی‌های دانش‌آموزان هماهنگ باشند. چنانچه دانش‌آموزان برای انجام کار کوشش کامل نداشته باشند، خسته می‌شوند و به‌طور کامل درگیر فعالیت نمی‌شوند.

۱۰. از بعضی دانش‌آموزان بخواهید تکالیف و وظایف خواسته شده را توضیح دهند

این کار برای آن است که شما از درک درست دانش‌آموزان نسبت به آنچه از آن‌ها خواسته‌اید، مطمئن شوید. این روش بهترین راه برای ارزیابی میزان درگیری و توجه و ادراک دانش‌آموزان کلاس است.

۱۱. توقعات خود را به اطلاع دانش‌آموزان برسانید

خیلی ساده است که توقعات خود را در طراحی آموزشی و کارها بگنجانید، اما همچنین ساده خواهد بود که آن‌ها را فراموش کنید و به دانش‌آموزان اطلاع ندهید و آنان به‌درستی ندانند چه انتظاراتی از آن‌ها دارید. دانش‌آموزان وقتی بدانند در کجا ایستاده‌اند، بهتر می‌دانند چه کار باید بکنند.

۱۲. انعطاف‌پذیر باشید

خود را بیش از حد در چارچوب برنامه کار محدود نکنید. برای هر درسی یک طرح داشته باشید، اما آماده باشید در مواقعی که کارها برابر انتظارات پیش نمی‌رود، آن را تغییر دهید. زمانی را برای کشف راه‌های مورد علاقه دانش‌آموزان در نظر بگیرید؛ حتی اگر این راه‌ها در برنامه مکتوب نباشد.

۱۳. عقاید دانش‌آموزان را درباره اظهارنظرهای خود پرسید

این کار برای دانش‌آموزان کم‌رو تمرین خوبی است. آنان می‌توانند به‌طور خصوصی و مکتوب با معلم خود گفت‌وگو کنند. معلم همچنین می‌تواند تکالیفی در زمینه کار تعیین کند؛ (از جمله، تکالیفی برای اکتشاف یا مرور بعضی قسمت‌های درس).

* پی‌نوشت.....

1. Horm, Helen

* منابع.....

۱. اقلزاده، محرم (۱۳۷۸). راهنمای روش‌های نوین تدریس. آبیژ، تهران.
۲. هورن، هلن (۱۳۷۹). چگونه کیفیت آموزشی را بهبود ببخشیم. ترجمه فرخ‌لقا رئیس‌دانا. قدیانی، تهران.
۳. ژوف، علی (۱۳۸۰). حرفه معلمی. انتشارات مدرسه، تهران.